

โครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4*
UPRIGHT SCHOOL PROJECT “SRANG KAN DEE COMPANY” OF
PHIANGLUANG 16 SCHOOL UNDER THE CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

สุริยา สมฤทธิ์

Suriya Somrit

โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
Phiangluang 16 School The Chiangrai Primary Educational Service Area Office 4, Thailand

E-mail: suriyasmvthi962@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ป.1 - ม.3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 475 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมิน และสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.09) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.13) 3) ด้านกระบวนการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.18) 4) ด้านผลผลิต 4.1) นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความซื่อสัตย์สุจริต ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างประหยัด คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด มีจิตสาธารณะ 4.2) นักเรียนมีความสามารถในการดำเนินงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านความคิด ทักษะส่วนบุคคล คุณลักษณะส่วนบุคคล และทักษะภาคปฏิบัติ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 90 และอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก และ 4.3) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานโครงการโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รองผู้อำนวยการและครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.15) คณะกรรมการสถานศึกษาและ

* Received 22 August 2022; Revised 18 September 2022; Accepted 21 September 2022

ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.10) และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.12)

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โรงเรียนสุจริต, กิจกรรมบริษัทสร้างการดี, โรงเรียนเพียงหลวง 16

Abstract

The objectives of this research article were to evaluate the context, the input, the process and the products of Upright school project “Srang Kan Dee Company” of Phiangluang 16 School by evaluation research. Data were collected from 475 participants in 2564BE through the questionnaires and were analyzed by using the descriptive statistics: percentage, mean and standard deviation. The results showed that: 1) The results of the context evaluation in overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.09), 2) The results of the input evaluation in overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.13) 3) The results of the process evaluation in overall was at the highest ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.18) 4) The results of the products evaluation as follows: 4.1) students have thinking skill, responsibility for assigned tasks, using resources to operate effectively and public mind. 4.2) students have good corporate activity management skills; knowledge skills, thinking skills, personal skills, personal attributes and practical skills, at very good level. And 4.3) the teachers’ satisfaction toward the project’s products in overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.15), the school committee and parent’s satisfaction toward the project’s products in the overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.10) and the students’ satisfaction toward the project’s products in the overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.12).

Keywords: Project Evaluation, Upright School Project, Srang Kan Dee Company, Phiangluang 16 School

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีนโยบายยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน ได้กำหนดกรอบทิศทาง และมาตรฐานใน การป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อทำหน้าที่ใน การบูรณาการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ส่งเสริมค่านิยมจริยธรรมของข้าราชการ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานและประสาน

ความร่วมมือระหว่างส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมทำข้อตกลงความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อประสานความร่วมมือและอาศัยกลไกทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปลูก จิตสำนึกให้แก่เยาวชน โดยได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลใน สถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ ความสำเร็จกับการเตรียมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในสถานศึกษา เพื่อวางรากฐาน การปลูกจิตสำนึกซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ซึ่งการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวได้ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกัน การทุจริตเชิงรุก เพื่อพัฒนานักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ทักษะ กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการ จัดการศึกษา, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมี หน้าที่จัดการศึกษาให้เยาวชนของประเทศเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการเตรียมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา ได้ขับเคลื่อน โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำหรับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต มีจำนวน 9 แนวทาง ได้แก่ 1) แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต 2) แนวทางการดำเนินกิจกรรมเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนสุจริต 3) แนวทางการดำเนินกิจกรรม ป.ป.ช. สพฐ. น้อย/ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน 4) แนวทาง การดำเนินกิจกรรมการถอดบทเรียน (Best practice) 5) แนวทางการดำเนินกิจกรรมค่ายเยาวชน “คนดีของแผ่นดิน” 6) แนวทางการดำเนินกิจกรรมบริษัทสร้างการดี 7) แนวทางการดำเนิน กิจกรรมสร้างสำนึกพลเมือง (Project citizen) 8) แนวทางการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ต่อต้าน การทุจริตผ่านสื่อภาพยนตร์สั้น และ 9) แนวทางการดำเนินกิจกรรมการวิจัยรูปแบบการพัฒนา สถานศึกษาโครงการโรงเรียนสุจริต (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2559)

โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการ ทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) กิจกรรมบริษัทสร้างการดี เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการ โรงเรียนสุจริต เพื่อป้องกัน ปลูกฝังนักเรียนให้ตระหนักรู้ เข้าใจ และคิดอย่างมีเหตุผล เป็นคนเก่ง เรียนรู้ เป็นคนดีซื่อตรง มีกิริยามารยาท รู้จักการทำมาหากิน สร้างชีวิตให้รุ่งเรืองขึ้นได้ ชิมชั บคุณค่าแห่งการทำความดี สร้างความรู้สึกรับผิดชอบในบทบาทของสังคมไทยปัจจุบัน ปลูกฝัง ค่านิยมการไม่ทุจริตให้กับนักเรียน สร้างความรู้สึกรับผิดชอบในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน

ปลูกฝังค่านิยมการไม่ทุจริตให้กับเด็กนักเรียน ให้มีจิตสำนึกของการมีคุณธรรม ไม่มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนที่ผ่านกระบวนการ เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชาติบ้านเมือง และมีความรักชาติในทางที่ถูก (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2559)

โรงเรียนเพียงหลวง 16 ตำบลต๋ำอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2511 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงตามแนวชายแดนไทยลาว จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียน 281 คน บุคลากร จำนวน 22 คน มีห้องเรียนสาขา 5 สาขา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าม้งและชนเผ่าอาข่า ผู้ปกครองมีอาชีพเป็นเกษตรกร นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน แต่มีทักษะการใช้ชีวิตได้ดี และด้วยบริบทพื้นที่ของโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวภูชี้ฟ้าและพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า โดยโรงเรียนจึงได้พิจารณาเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกัน การทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) โดยเลือกพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ ตามแนวทางการดำเนินกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกัน ปลูกฝังนักเรียนให้ตระหนัก รู้ เข้าใจ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นคนเก่งเรียนรู้ เป็นคนดีซื่อตรง มีกิริยามารยาทรู้จักการทำมาหากินสร้างชีวิตให้รุ่งเรืองขึ้นได้ ซึมซับคุณค่าแห่งการทำความดีสร้างความรู้สึกประทับใจในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน ปลูกฝังค่านิยมการไม่ทุจริตให้กับเด็กนักเรียน ให้มีจิตสำนึกของการมีคุณธรรมไม่มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนที่ผ่านกระบวนการ เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองและมีความรักชาติในทางที่ถูก (โรงเรียนเพียงหลวง 16, 2564)

การดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตตามแนวทางการดำเนินกิจกรรมบริษัทสร้างการดีของโรงเรียนเพียงหลวง 16 เป็นการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6 โดยบูรณาการแปรรูปกิจกรรม 6 กิจกรรมในลักษณะของบริษัท ดังนี้

1. กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยปักลายม้ง เป็นการนำผลผลิตภัณฑ์ของผ้าใยกล้วยปักลายม้งมาขายเป็นของที่ระลึก ได้แก่ พวงกุญแจ กล้องใส่กระดาดหิซซู ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ และกระเป๋า
2. กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 คอฟฟี่ เป็นการฝึกให้สมาชิกในกลุ่มได้มีความรู้พื้นฐานในขั้นตอนการผลิตกาแฟ การทำกาแฟรสชาติต่าง ๆ ตามที่ลูกค้าสั่งได้ การให้บริการลูกค้า
3. กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์ เป็นการฝึกให้บริการตัดผมลูกค้า
4. กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่ เป็นการผลผลิตมาเป็นส่วนผสมในการทำเบเกอรี่
5. กิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า เป็นการนำผลผลิตภัณฑ์จากทุกกิจกรรมมาวางจำหน่ายในร้านค้า

6. กิจกรรมชุมนุมพืชผักสวนครัว เป็นการนำผลผลิตมาแปรรูปเป็นขนมและเครื่องดื่ม

ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะการบริหารจัดการและให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ประการ ของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยเปิดให้นักเรียนได้มีโอกาสมือทำ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความสนใจ และความถนัดของตนเอง ได้มีความรู้และทักษะอาชีพที่ได้จากการเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการดำเนินงานโครงการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดการพัฒนาคคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนเพียงหลวง 16 จึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP model ของ Danail L. Stufflebeam (Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J., 2007) ได้แก่ การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินเชิงระบบที่ครอบคลุมการประเมินทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ และระยะที่ 3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการใช้ในการตัดสินใจคุณค่าและคุณประโยชน์และวางแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตเนื้อหา โครงการนี้ได้ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model ของ Danail L. Stufflebeam (Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J., 2007) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท (Context evaluation) มุ่งประเมินความสอดคล้องของโครงการ ได้แก่ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการจำเป็น และ

ความสอดคล้องของหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยสนับสนุนที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามกระบวนการ SPDCA ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพปัญหา (Situation) การวางแผนการทำงาน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การติดตามและประเมินผล (Check) การสรุปและรายงานผล (Act) โดยมี 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยปักลายมั่ง กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 คอฟฟี่ กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์ กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมชุมนุมพืชผักสวนครัว และกิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า และ 4) ด้านผลผลิต (Product evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของโครงการหลังเสร็จสิ้นโครงการ ได้แก่ 1) สรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” ตามเอกสารแบบ สก.09 แบบ สก.11 แบบ สก. 12 2) สรุปผลประเมินทักษะและคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ตามแบบ สก.10 3) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.2 ขอบเขตระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการปีการศึกษา 2564

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ รองผู้อำนวยการ ครู (ครูผู้สอน พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ครูจ้างสอน) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 475 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมดำเนินงานโครงการทั้งหมด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมิน จำนวน 6 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำไปหาค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับก่อนนำไปใช้ โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้านบริบท เท่ากับ 0.98 แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เท่ากับ 0.98 แบบประเมินด้านกระบวนการ เท่ากับ 0.99 แบบประเมินความพึงพอใจของครูต่อโครงการ เท่ากับ 0.85 แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนต่อโครงการ เท่ากับ 0.98 และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการ เท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดเตรียมแบบประเมินให้ครบตามจำนวน ประชุมชี้แจงจุดมุ่งหมายและขอความร่วมมือในการทำแบบประเมิน ดำเนินการแจกแบบประเมินให้แก่

กลุ่มเป้าหมายครบทุกคน และเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยตนเอง สรุปผลการดำเนินงานตามเอกสารดำเนินงานของบริษัทสร้างการดี ประกอบด้วย แบบ สก.09 แบบ สก. 11 และแบบ สก. 12 สรุปผลการประเมินประเมินทักษะและคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต (แบบ สก. 10) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินโครงการทั้งหมดที่ได้รับมาทั้งหมด และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย

ผลการวิจัย

โครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีผลการประเมินโดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.09) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดย 1) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) 2) โครงการสอดคล้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 3) โครงการมุ่งพัฒนาคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต 4) วัตถุประสงค์ของโครงการมีเหมาะสม ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต 5) วัตถุประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ 6) วัตถุประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ มีระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00)

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.13) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.13) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.14) และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

3. ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.18) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการทำงาน (Plan) ด้านการติดตามและประเมินผล (Check) ด้านการสรุปและรายงานผล (Act) ด้านการดำเนินงาน (Do) และด้านการวิเคราะห์สภาพปัญหา (Situation) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย ได้แก่ กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง คอฟฟี่ กิจกรรมชุมนุมพีชผักสวนครัว กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยขิงปอกลายม้ง กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์ และกิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า ตามลำดับ รายละเอียดตามตอนที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวม

รายการ	n = 19		ระดับการปฏิบัติ	การผ่านเกณฑ์ประเมิน > 3.51
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการวิเคราะห์สภาพปัญหา (Situation)	4.84	0.24	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านการวางแผนการทำงาน (Plan)	4.92	0.14	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านการดำเนินงาน (Do)	4.86	0.21	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านการติดตามและประเมินผล (Check)	4.89	0.14	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านการสรุปและรายงานผล (Act)	4.89	0.15	มากที่สุด	ผ่าน
เฉลี่ย	4.86	0.18	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวม

รายการ	n = 19		ระดับการปฏิบัติ	การผ่านเกณฑ์ประเมิน > 3.51
	$\bar{X}$	S.D.		
1. กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยขิงปอกลายม้ง	4.85	0.19	มากที่สุด	ผ่าน
2. กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง คอฟฟี่	4.92	0.17	มากที่สุด	ผ่าน
3. กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์	4.82	0.28	มากที่สุด	ผ่าน
4. กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่	4.87	0.22	มากที่สุด	ผ่าน
5. กิจกรรมชุมนุมพีชผักสวนครัว	4.88	0.23	มากที่สุด	ผ่าน
6. กิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า	4.80	0.30	มากที่สุด	ผ่าน
เฉลี่ย	4.86	0.21	มากที่สุด	ผ่าน

4. ด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมนักเรียนมีคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และมีความสามารถดำเนินงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดีอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ การประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 สรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” จากการถอดบทเรียนภายหลังการทำกิจกรรม (After Action Review: AAR) ของนักเรียนแกนนำ

จำนวน 26 คน ตามแบบถอดบทเรียนภายหลังการทำกิจกรรม (After Action Review: AAR) (แบบ สก. 09) สรุปได้ดังนี้

4.1.1 นักเรียนได้แนวทางในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขต้องเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ฝึกความรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้พัฒนาคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต และได้ฝึกทักษะการทำงานที่ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน และต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงของบริษัท มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบในการทำงาน ตรวจสอบได้

4.1.2 สิ่งที่นักเรียนได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมบริษัทสร้างการดีทำให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะสุจริต 5 ประการของโรงเรียนสุจริตโดยได้รับการฝึกให้มีคุณลักษณะทักษะกระบวนการคิดโดยการวิเคราะห์เลือกโครงการ และการร่วมมือกันเขียนโครงการ คุณลักษณะด้านวินัย โดยได้ฝึกความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยได้ฝึกการทำการจัดซื้อจัดจ้าง การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย คุณลักษณะด้านอยู่อย่างพอเพียงโดยการใช้ทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดและได้นำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลิต และคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ เรียนรู้การอยู่รวมกลุ่ม ถือหั่น การประกอบอาชีพสุจริต และเป็นพลเมืองดีของสังคม การทำทักษะอาชีพด้านกาแปไปต้อยอดในอนาคต โดยนักเรียนจะนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานหรือใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ตนเองเป็นคนดี คนเก่งของ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และเป็นคนดีของสังคม ใช้ทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ไปใช้ในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต

4.1.3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Key Success Factor) ได้แก่ 1) การวางแผนการทำงาน 2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3) การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในสมาชิก และ 4) การทำงานอย่างเป็นระบบ

4.2 สรุปผลประเมินความสามารถของนักเรียนจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โดยรวมนักเรียนมีความสามารถในการดำเนินงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ได้แก่ มีทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านความคิด ทักษะส่วนบุคคล คุณลักษณะส่วนบุคคล และทักษะภาคปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 90 และอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก

4.3 ความพึงพอใจของต่อโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของรองผู้อำนวยการครูต่อโครงการโรงเรียน
สุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	การผ่านเกณฑ์ ประเมิน > 3.51
1. รองผู้อำนวยการและครู	19	4.92	0.15	มากที่สุด	ผ่าน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน	223	4.94	0.10	มากที่สุด	ผ่าน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3	233	4.95	0.12	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	475	4.94	0.02	มากที่สุด	ผ่าน

ผลการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง
16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวมสรุปรายละเอียดดังตาราง
ที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปผลการประเมินโดยรวมของโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัท
สร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การประเมิน	การผ่านเกณฑ์ ประเมิน > 3.51
ด้านบริบท	32	4.95	0.09	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านปัจจัยนำเข้า	19	4.93	0.13	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านกระบวนการ	19	4.86	0.18	มากที่สุด	ผ่าน
ด้านผลผลิต					
- นักเรียนมีคุณลักษณะ 5 ประการของ โรงเรียนสุจริต ปฏิบัติงานจนครบถ้วน มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	223				ผ่าน
- ความสามารถของนักเรียนจากการ ดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” คิดเป็น ร้อยละ 90	223			ดีมาก	ผ่าน
- ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง	475	4.94	0.02	มากที่สุด	ผ่าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์
การประเมินที่กำหนดไว้ โดยโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปราม

การทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งพัฒนาคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต วัตถุประสงค์ของ โครงการมีเหมาะสม ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต วัตถุประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ และวัตถุประสงค์สอดคล้อง กับกิจกรรมของโครงการ มีระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียน เพียงหลวง 16 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงตามแนวชายแดนไทยลาว นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชน เผ่าม้งและชนเผ่าอาข่า ผู้ปกครองมีอาชีพเป็นเกษตรกร นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน แต่มีทักษะด้านการใช้ชีวิตได้ดี ทางผู้บริหารและครูได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน และมีความต้องการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) เพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้กับนักเรียนได้มี โอกาสลงมือทำ และคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ซึ่งกิจกรรมบริษัทสร้างการดีเป็น กิจกรรมหนึ่งที่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตาม แนวคิดของสมคิด พรมจัญย ที่กล่าวว่า การประเมินก่อนเริ่มโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวางแผน โครงการ ดังนั้นการประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context evaluation: C) เป็นการ ประเมินความต้องการจำเป็น การตรวจสอบในประเด็นว่าโครงการตอบสนองปัญหาหรือความ ต้องการที่แท้จริง วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือไม่ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ของ โครงการให้มีความชัดเจนเหมาะสมมากยิ่งขึ้น (สมคิด พรมจัญย, 2563) ผลการประเมินโดยรวม สอดคล้องกับผลการประเมินของปิยะมาศ ฉายชูวงศ์ ที่ได้ประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของ โรงเรียนบ้านประดู่งาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ด้านบริบท พบว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและ ชุมชนให้การยอมรับต่อกิจกรรมของโครงการ โดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (ปิยะมาศ ฉายชูวงศ์, 2560)

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่าน เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความเหมาะสมอยู่ ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ การดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” มุ่งพัฒนาทักษะอาชีพและ ทักษะการทำงาน และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียน สุจริต ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านครู ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณ ที่เหมาะสมแต่ละกิจกรรม และการบริหารจัดการทั้งการวางแผนการดำเนินงาน การประสานงาน การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และการนิเทศติดตามโครงการที่ต่อเนื่อง เพื่อให้

การดำเนินงานโครงการบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ สมคิด พรหมจรรย์ ที่กล่าวว่า การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (สมคิด พรหมจรรย์, 2563) ทั้งนี้ผลการประเมินโดยรวมสอดคล้องกับผลการประเมินของ พลวัฒน์ แจ่มดี ที่ได้ประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัชรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่าด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (พลวัฒน์ แจ่มดี, 2563)

3. ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการทำงาน (Plan) ด้านการติดตามและประเมินผล (Check) ด้านการสรุปและรายงานผล (Act) ด้านการดำเนินงาน (Do) และด้านการวิเคราะห์สภาพปัญหา (Situation) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง คอฟฟี่ กิจกรรมชุมนุมพืชผักสวนครัว กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยซังปีกลายม้ง กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์ และกิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนได้นำวงจรการบริหารงานคุณภาพ SPDCA เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบและสรุปผลรายงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” ได้ประชุมร่วมกันเพื่อรวบรวมและศึกษาข้อมูลกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและสมาชิก เพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมบริษัทสร้างการดีของโรงเรียน โดยสมาชิกได้เสนอกิจกรรมขึ้นมา จำนวน 6 กิจกรรมชุมนุม ได้แก่ กิจกรรมชุมนุมผ้าใยกล้วยซังปีกลายม้ง กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 คอฟฟี่ กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 บาร์เบอร์ กิจกรรมชุมนุมเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมชุมนุมพืชผักสวนครัว และกิจกรรมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สมาชิกได้เสนอและร่วมคัดเลือกกิจกรรมจากการลงคะแนนของสมาชิก ผลปรากฏว่ากิจกรรมที่ทางสมาชิกบริษัทมีความสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน คือ กิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 คอฟฟี่ คณะกรรมการดำเนินงานได้มีมตินำกิจกรรมชุมนุมอีก 5 ชุมชน มาบูรณาการร่วมกับกิจกรรมชุมนุมเพียงหลวง 16 คอฟฟี่ และได้ดำเนินการจัดตั้งเป็นกลุ่มบริษัทสร้างการดี และในการดำเนินงานได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินกิจกรรมบริษัทสร้างการดีให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงานบริษัทสร้างการดีและจัดการฝึกประสบการณ์ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในระหว่างการทำงานได้มีการตรวจสอบติดตามและให้คำแนะนำจากครูที่ปรึกษาทุกสัปดาห์ ป.ป.ช.สพฐ.น้อย ป.ป.ช. สพฐ.ชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียน และการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อตรวจสอบกระบวนการทำงานและรายงานผลให้ครูที่ปรึกษาและ

ผู้อำนวยการโรงเรียนรับทราบ จากนั้นจึงประเมินผลนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ผลการดำเนินงานของบริษัทสร้างการดี และรายงานผลของการดำเนินงานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ทั้งนี้การดำเนินงานโครงการดังกล่าว เป็นการมุ่งเน้นทักษะด้านอาชีพให้กับนักเรียนได้มีโอกาสลงมือทำ โดยสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดตั้งเป็น 6 ชุมชม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความสนใจ และความถนัดของตนเอง ได้มีความรู้และนำทักษะด้านอาชีพที่ได้จากการเรียนไปปรับใช้ได้ในอนาคต เป็นไปตามแนวคิดการประเมินโครงการของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทิวต์ถ์ มณีโชติ ที่กล่าวว่า การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการเพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ เป็นการรวบรวมสารสนเทศเพื่อปรับปรุงโครงการด้วยกระบวนการกำกับงาน เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามระยะเวลาที่กำหนด สารสนเทศที่ได้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในตัดสินใจวางแผนงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2559); (ทิวต์ถ์ มณีโชติ, 2561) ผลการประเมินโดยรวมสอดคล้องกับผลการประเมินของ สุภาพร และคณะ ที่สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ โครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า โรงเรียนมีกระบวนการในการดำเนินการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การกำกับติดตามและประเมินผลอย่างเหมาะสม (สุภาพร อุดไชย และคณะ, 2563)

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย สรุปได้ว่า นักเรียนได้แนวทางในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข มีความเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การถือหุ่น การประกอบอาชีพสุจริต การฝึกทักษะอาชีพ ทักษะการทำงานที่ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงของบริษัท มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบในการทำงาน ตรวจสอบได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยสิ่งที่นักเรียนคิดว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Key Success Factor) คือ การวางแผนการทำงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในสมาชิก และการทำงานอย่างเป็นระบบ และจากผลการติดตามตรวจสอบ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกิจกรรมบริษัทสร้างการดี มีการปฏิบัติงานครบถ้วน มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีทักษะการจัดการกิจกรรมบริษัทสร้างการดีได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของ สุภาพร อุดไชย และคณะ ที่ศึกษาพบว่าผลการประเมินด้านผลผลิต โครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในโครงการโรงเรียนสุจริต ทั้ง 3 ข้อ ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง และได้รับรางวัลหลายอย่างโดยผลการประเมินทั้ง 5 ด้านผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้ (สุภาพร

อุตชัย และคณะ, 2563) และผลการวิจัยของ ไมตรี สุวรรณไตรย์ ที่ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรม การเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตโรงเรียนบ้านโพนงามนั้น มีแนวทางการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม และกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (ไมตรี สุวรรณไตรย์, 2558)

4.2 ผลการประเมินความสามารถของนักเรียนในการดำเนินงานกิจกรรมบริษัท สร้างการดีโดยรวม พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านความคิด ทักษะส่วนบุคคล คุณลักษณะส่วนบุคคล และทักษะภาคปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติจริง และสะท้อนคิดหลัง การดำเนินกิจกรรมกัน ทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพในการดำเนินงาน กิจกรรมบริษัทสร้างการดี มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา การวางแผนการ ดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นขั้นตอน ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้ ผลการประเมินโดยรวมสอดคล้องกับผลการประเมินของ ปิยะมาศ ฉายชูวงศ์ ที่ศึกษาพบว่าประสิทธิผลของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านประดู่งาม สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า คุณลักษณะสุจริตทั้ง 5 ประการ ของ นักเรียนโรงเรียนบ้านประดู่งามโดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (ปิยะมาศ ฉายชู วงษ์, 2560) และผลการวิจัยของ ไมตรี สุวรรณไตรย์ ศึกษาพบว่า การเสริมสร้างคุณธรรม ภายใต้ โมเดลโรงเรียนสุจริตโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะจริง (ไมตรี สุวรรณไตรย์, 2558)

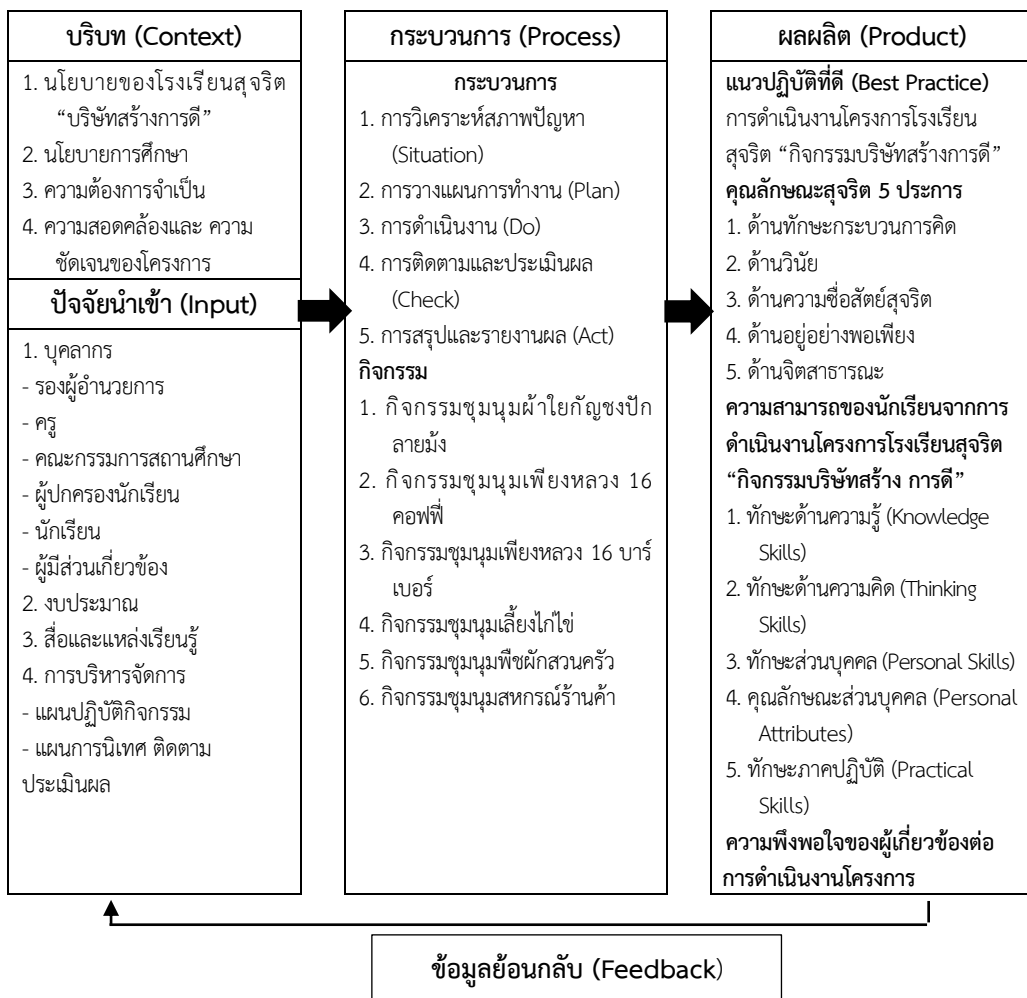
4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 พบว่า โดยรวมรองผู้อำนวยการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้ศึกษาบริบทของชุมชนและพืชเศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ การปลูกกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้า การปลูกต้นกล้วยเพื่อนำใยกล้วยมาทำเครื่องนุ่งห่มและ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งการปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ไข่ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตั้งแต่การเพาะปลูก การดูแลรักษาอย่างง่าย สามารถนำผลผลิตที่ได้มาเป็นรายได้ระหว่างเรียน และใช้เป็นวัตถุดิบ สำหรับจัดทำอาหารกลางวันให้นักเรียนในโครงการอาหารกลางวัน การส่งเสริมให้นักเรียนมี ความรู้และทักษะการตัดผม ทำให้นักเรียนนำความรู้ไปฝึกปฏิบัติ โดยการตัดผมให้นักเรียนรุ่นน้อง ในโรงเรียน น้อง ๆ ในชุมชน พี่ ๆ ศิษย์เก่า และผู้ปกครองในชุมชนมาใช้บริการในราคาที่ถูกกว่า ร้านตัดผมในชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างรายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน และยังเป็นการสร้าง

อาชีพให้กับนักเรียนหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการทำสหกรณ์ร้านค้า ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจระบบสหกรณ์และการออมทรัพย์มากขึ้น ผลการวิจัยโดยรวมสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Morote, et al. ที่พบว่าในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนควรสร้างนวัตกรรมและเชื่อมโยงผู้ที่มีบทบาทสำคัญสำหรับการให้บริการและชุมชน รวมทั้งการมีเทคโนโลยีและกิจกรรมใหม่ไว้นอกห้องเรียน โดยกระบวนการสร้างความร่วมมือของชุมชนและโรงเรียนควรดำเนินอย่างเป็นระบบ (Morote, R. et al., 2022) และควรมุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Rios, J. A. et al., 2020) และโรงเรียนควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และสร้างพฤติกรรมเชิงบวกในชั้นเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (Zakszeski, B. et al., 2020)

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ ชิปปี้ (CIPP model) เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การวางแผนการดำเนินงาน และการตัดสินใจคุณค่าและคุณประโยชน์ เลือกทางเลือกที่เหมาะสมในปรับปรุง ปรับเปลี่ยน และพัฒนาโครงการ ซึ่งทำให้ได้องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนโครงการ และการประเมินโครงการ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สรุปได้ว่า ด้านบริบทมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะสุจริต 5 ประการของโรงเรียนสุจริต และมีความสามารถในการดำเนินงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดีอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านบริบท โรงเรียนควรปรับกระบวนการดำเนินการเป็นรูปแบบอื่นให้

เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 ที่มีความเหมาะสม และปฏิบัติได้จริงมากขึ้น 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรขอความร่วมมือจากครูที่สมัครใจทำกิจกรรมบริษัทสร้างการดี เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ควรขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก และภาคีเครือข่าย และควรจัดสถานที่รองรับการจัดกิจกรรมบริษัทสร้างการดีที่เป็นสถานที่มั่นคงถาวร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน 3) ด้านกระบวนการ เนื่องจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดอุปสรรคต่อขั้นตอนการวางแผนงานที่ได้วางไว้ ทำให้กิจกรรมบางกิจกรรมล่าช้าและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่ได้กำหนดขึ้น ดังนั้นในการวางแผนการดำเนินงานควรมีความกระชับและมีการวางแผนสำรองไว้ เพื่อรองรับกับสถานการณ์อื่นที่อาจจะเกิดขึ้น และควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้เป็นที่รู้จัก และ 4) ด้านผลผลิต ครูควรจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะการทำงานที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน และควรให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยการเทียบเคียงสมรรถนะการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอื่นที่ทำโครงการเดียวกันและมีบริบทเดียวกัน และควรมีการวิจัยปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี”

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เรียบเรียงจากงานวิจัยเรื่อง “รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต “กิจกรรมบริษัทสร้างการดี” โรงเรียนเพียงหลวง 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4” ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนเพียงหลวง 16 และผู้เกี่ยวข้องในการสนับสนุนข้อมูล และการอำนวยความสะดวกต่อการลงพื้นที่วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ทิวัดธ์ มณีโชติ. (2561). รูปแบบการประเมินโครงการ หน่วยที่ 5 ใน การประเมินโครงการ หน่วยที่ 1 - 7. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะมาศ ฉายชวงษ์. (2560). การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านประดู่งาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- พลวัฒน์ แจ้งดี. (2563). การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัชรวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- ไมตรี สุวรรณไตรย์. (2558). การเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนเพียงหลวง 16. (2564). รายงานผลโครงการโรงเรียนสุจริต การดำเนินงานกิจกรรม บริษัทสร้างการดี “เพียงหลวง 16 คอฟฟี่” ปีการศึกษา 2564. เชียงราย: โรงเรียนเพียงหลวง 16.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2563). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2559). วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). กิจกรรมบริษัทสร้างการดี : โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2559). แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2562). แนวทางการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562). กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สุภาพร อุดไชย และคณะ. (2563). การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 17(2), 209-224.
- Morote, R. et al. (2022). Co-Creation and Regional Adaptation of a Resilience-Based Universal Whole- School Program in Five European Regions. *European Educational Research Journal*, 21(1), 138-164.
- Rios, J. A. et al. (2020). Identifying Critical 21st-Century Skills for Workplace Success: A Content Analysis of Job Advertisements. *Educational Researcher*, 49(2), 80-89.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Zakszeski, B. et al. (2020). Early Elementary Trajectories of Classroom Behavior Self- Regulation: Prediction by Student Characteristics and Malleable Contextual Factors. *School Psychology Review*, 49(2), 161-177.